

Brož
Sokol
Novák

Advokátní kancelář
Attorneys
Rechtsanwälte

ADVOKÁTI:
JUDr. Jan Brož
JUDr. Tomáš Sokol
JUDr. Jiří Novák

ADVOKÁTI - asociační:
Mgr. Ing. Lukáš Blahuš
JUDr. Václav Blovský
JUDr. Václav Chum
Mgr. Iveta Jančová
Mgr. Petr Košek
JUDr. Katarzyna Krzyszczyniak, Ph.D.
JUDr. Michaela Lang
Mgr. Vít Lukáš

JUDr. Michal Marini
JUDr. Iva Němcová
JUDr. Jiří Novák ml.
Mgr. Viktor Rytířov
Mgr. Ondřej Štefánek
JUDr. Pavel Utrěšený
Mgr. Jiří Vágner
Mgr. Kateřina Zagorová

KONCIPIENTI:
Mgr. Lenka Klimešová
Mgr. Jakub Kolář
Mgr. Eva Kubartová
Mgr. Aneta Kužilková
Mgr. Alexandra Maděryč
Mgr. Jan Mikš
Mgr. Filip Opatřil

Advokátní kancelář Brož & Sokol & Novák s.r.o., se sídlem Praha 2, Sokolská 60, 120 00, IČ: 24196509, DIČ: CZ 24196509
Společnost zapsána v obchodním rejstříku vedeném u Městského soudu v Praze, v oddílu C, vložka č. 187692

V Praze dne: 29.3.2013
Č. spisu: 192729

Policie České republiky
Útvar odhalování organizovaného zločinu
SKPV
Expozitura České Budějovice
P.O.BOX 41/E1
156 80 Praha 5 – Zbraslav

K č.j.: UOOZ-2087/TČ-2012-292100

Obviněný: **Doc. MUDr. Bohuslav Svoboda, CSc.,** t

- Obhájci:
- 1) **JUDr. Tomáš Hlaváček, advokát**
Rychetský Hlaváček Krampera & partneři, advokátní kancelář
se sídlem Kořenského 15/1107, 150 00 Praha 5
  - 2) **JUDr. Tomáš Sokol, advokát**
AK Brož & Sokol & Novák s.r.o.
se sídlem Sokolská 60, 120 00 Praha 2
  - 3) **JUDr. Petr Toman, advokát**
Toman, Devátý & partneři, advokátní kancelář
se sídlem Trojanova 12, 120 00 Praha 2

**Stížnost obviněného proti usnesení
Policie ČR, ÚOOZ, SKPV, Expozitura
České Budějovice, ze dne 26.3.2013,
č.j.:
UOOZ-2087/TČ-2012-292100**

Elektronicky datovou schránkou/doporučeně
Plná moc – doporučeně

ij INTERNATIONAL
JURISTS

celosvětová asociace advokátních kanceláří

Aalborg • Atény • Barcelona • Budapešť • Buenos Aires • Dráždčany • Düsseldorf • Gent • Haag • Izrn
New York • Norimberk • Newcastle upon Tyne • Oslo • Paris • Praha • Santiago • Sofia • Tel Aviv • Vi

Sídlo Praha, tel. 224 941 946, fax 224 941 940, email: advokati@akbsn.eu
Pobočka Přeřov, nám. TGM 11, tel. 581 738 183, fax 581 705 849, email: akpreřov@akbsn.eu
Pobočka Litoměřice, Mířové nám. 30, tel. 416 532 519, fax 416 532 519, email: aklitomerice@akbsn.eu
Sídlo SR: Bratislava, Špitálska 10, P.O. Box 22, 814 99
www.akbsn.eu

Digitálně podepsán
Jméno: JUDr.
Tomáš Sokol
Datum podpisu:
29.03.2013 13:16:

Usnesením ze dne 26.3.2013, v rubrice označeným (dále též pouze Usnesení) bylo obviněnému Doc. MUDr. Svobodovi, CSc., (dále klient) a dalším obviněným v Usnesení uvedeným, sděleno obvinění ze spáchání zločinu porušování předpisů o pravidlech hospodářské soutěže dle ustanovení § 248 odst. 2 alinea druhá, odst. 4 písm. a) trestního zákoníku v jednočinném souběhu se zločinem porušení povinnosti při správě cizího majetku dle ustanovení § 220 odst. 1, odst. 3 trestního zákoníku pro skutek, který je v Usnesení rozsáhle popsán.

Klient převzal Usnesení dne 26.3.2013 a jako jeho obhájci za něj (dle § 41 odst. 2 trestního řádu) podáváme tuto

s t í ž n o s t :

1) Stížností napadáme Usnesení pro nesprávnost jeho výroku o zahájení trestního stíhání (§ 145 odst. 1 písm. a) trestního řádu). Z tohoto důvodu a s poukazem na argumenty uvedené níže a dále v doplnění této stížnosti, navrhuje, aby bylo postupem dle § 149 odst. 1 trestního řádu zrušeno.

2) Usnesení se týká 15 obviněných, osob, byť ve vztahu k některým z nich je tvrzený skutek právně kvalifikován odlišně. Sám skutek je popsán na dvou a půl stranách běžného textu, což samo o sobě svědčí o tom, že jde, vnímáno pohledem policejního orgánu, o relativně složitý proces, do něhož měly být zapojeny výše zmíněné osoby - obvinění. Velmi stručně řečeno, a pokud jde o klienta, skutek má spočívat v protiprávním jednání klienta jako člena Rady hlavního města Prahy (dále RHMP), konkrétně pak schválením usnesení č. 373, jehož obsah je na straně 3 Usnesení nepřesně reprodukován. Dle Usnesení byl tento postup v rozporu s předpisy o pravidlech hospodářské soutěže a s povinnostmi obviněného jako zastupitele a člena RHMP.

3) Jak řečeno, skutkově mělo jít o složitý děj, přičemž samotnému rozhodnutí RHMP měla předcházet řada dalších jiných událostí, které jsou zřejmě významné pro posouzení toho, zda mohlo dojít po objektivní stránce k naplnění skutkové podstaty tvrzených trestných činů, anebo alespoň některého z nich. K tomu, aby obhajoba mohla ve věci zaujmout jasné a podložené stanovisko, případně uplatnit argumenty ve prospěch klienta, je nezbytné seznámit se s uvedenými fakty. To vyžaduje prostudování řady podkladů, z nichž některé Usnesení i zmiňuje. Taková příprava je však časově natolik náročná, že ji nelze zvládnout ve lhůtě vyměřené trestním řádem pro podání stížnosti proti usnesení o zahájení trestního stíhání. Z toho důvodu bude tato stížnost doplněna o zmíněnou argumentaci, a to ve lhůtě 14 dnů. V této chvíli tedy lze pouze konstatovat, že klient se vši rozhodností odmítá, že by se popsáním jednání dopustil trestného činu a má za to, že ani nikdo další se žádného trestného činu nedopustil prostě proto, že popsání jednání nemůže naplnit skutkovou podstatu trestného činu.

4) Již nyní se však lze zabývat popisem subjektivní stránky údajného jednání klienta, přesněji absencí takového popisu. V tomto směru vykazuje Usnesení již na

prvým pohledem značné vady, neboť fakticky se subjektivní stránkou tvrzeného jednání vůbec nezabývá. To samozřejmě neznamená, že by v Usnesení pojem „subjektivní stránka trestného činu“ nebyl zmíněn. Námitka směřuje k tomu, že je sice v obecné rovině o nutnosti popsat subjektivní stránku tvrzeného skutku v Usnesení hovořeno, ale tento popis zcela absentuje. Tím se Usnesení dostává do rozporu s požadavkem vysloveným v ustanovení § 160 odst. 1 trestního řádu. Podle něj musí výrok usnesení o zahájení trestního stíhání obsahovat popis skutku, ze kterého je obviněný viněn a zákonné označení trestného činu, který je v tomto skutku spatřován. Judikatura, o které nelze hovořit jinak než jako o konstantní, včítaje v to nálezy Ústavního soudu, v této souvislosti stanoví kategorický požadavek, aby tam, kde jde o obvinění z úmyslného trestného činu, byla subjektivní stránka popsána. Například v rozhodnutí, publikovaném pod číslem 31 ve Sbírce rozhodnutí a stanovisek, ročník 2006¹, se v právní větě uvádí, že: „V usnesení o zahájení trestního stíhání podle § 160 odst. 1 trestního řádu musí být popsány okolnosti skutku rozhodné pro jeho posouzení z hlediska všech znaků skutkové podstaty trestného činu, který je v něm spatřován, tedy i subjektivní stránky“. Absenci popisu okolností, naplňujících subjektivní stránku tr. činu, označuje uvedený judikát za podstatnou vadu řízení ve smyslu § 258 odst. 1, písm. a) tr. řádu, odůvodňující vrácení věci jsoucí v odvolacím řízení státnímu zástupci.

5) Podobně nálezy Ústavního soudu, svazek číslo 5, rozhodnutí č. 43 Sbírky nálezu a usnesení uvádí: „Podle § 2 odst. 1 trestního řádu nikdo nemůže být stíhán jako obviněný jinak, než ze zákonných důvodů a způsobem, který stanoví tento zákon. Jde-li o úmyslný trestný čin, v záznamu o sdělení obvinění musí být uvedena i subjektivní stránka trestného činu, tedy zavinění, popřípadě pohnutka a následek. Ignoroval-li vyšetřovatel policie ve sdělení obvinění subjektivní stránku trestného činu, neboť ani netvrdil, že by byla naplněna a ani v tomto směru neuvedl žádné skutkové okolnosti, ve sdělení obvinění chybí podstatná náležitost, takže je nelze považovat za zákonné sdělení obvinění podle § 160 odst. 1 trestního řádu.“

6) Jak řečeno, Usnesení v obecné rovině s pojmem „subjektivní stránka trestného činu“ operuje a rozhodně nepopírá, že by popis této subjektivní stránky měl být součástí obvinění. To je ovšem v podstatě vše, co je v této souvislosti na adresu klienta (stejně jako dalších obviněných) v Usnesení uvedeno. Zmínka o subjektivní stránce trestného činu počíná na konci strany 15 Usnesení obecnou konstatací. Následuje na straně 16 pasáž, se kterou lze v podstatě souhlasit. Ta začíná tvrzením, že *Prokazování úmyslu je v předmětné věci ovšem obzvláště složité. Zejména s přihlédnutím k faktu, že zastupitelstvo (a) řeší mnoho problémů, které vyžadují odborných znalostí. Proto zastupitel nemůže a zpravidla ani není často obeznámen s problematikou natolik, aby dokázal poučeně rozhodnout ve věci, o které hlasuje. A právě prokázání úmyslu je až na nedbalostní trestné činy nezbytností. Z výše uvedeného lze tedy dovodit, že největší míru odpovědnosti za dané usnesení, rozhodnutí, hlasování, nese zpravidla předkladatel návrhu tohoto usnesení. Z podstaty věci totiž předkladatel ví nebo by měl a mohl vědět o všech okolnostech,*

---

¹ Shodně i Jiří Jelínek a kol. Trestní zákoník a trestní řád s poznámkami a judikaturou, Leges 2011, str. 758.

kteří se k navrhovanému usnesení vážou a tak je to právě on, kdo by měl lépe než ostatní zastupitelé posoudit důsledky svého návrhu. Aniž by se obhajoba jakkoliv vyjadřovala k míře informovanosti a případné odpovědnosti předkladatele návrhu usnesení, ať již obecně nebo v této konkrétní věci, je nutno připomenout zásadní fakt, totiž, že klient rozhodně předkladatelem nebyl a tudíž se jej tato úvaha nemůže nijak dotýkat.

7) Usnesení pak z nejasného důvodu přechází k argumentaci opřené o usnesení Ústavního soudu II. ÚS 265/07 ze dne 6.6.2007 a dalšího usnesení. Obě rozhodnutí se zabývají možností trestní odpovědnosti a trestního stíhání zastupitelů jako takových. Tímto problémem se Usnesení zabývá ve třech následujících odstavcích, aby pak zpracovatel došel k „vítěznému“ závěru, že zastupitelé tedy jsou jednoznačně trestně odpovědní za hlasování. K tomu pak dodává, že ze shora uvedeného vyplývá, že zastupitel, pokud chce vyloučit svou trestní odpovědnost, musí vždy postupovat s péčí řádného hospodáře a být bedlivý, jako při péči a správě vlastního majetku. Jen tak se může spolehlivě riziku trestněprávní odpovědnosti vyhnout. Na to pak již Usnesení dovozuje, že došlo k naplnění skutkových podstat předmětných trestných činů, a to včetně okolností podmiňujících použití vyšší trestní sazby.

8) O tom, že jsou zastupitelé trestněprávně odpovědní za hlasování, nebylo pochyb ani před citovanými rozhodnutími Ústavního soudu, což jistě dotčeným zastupitelům města Český Krumlov nebránilo v tom, aby tento princip zpochybňovali. To ovšem nijak neřeší problém a nezodpovídá otázku, zda a proč v případě klienta je dána subjektivní stránka trestného činu. Tedy, jaký je jeho subjektivní vztah k tvrzenému následku, protože zmíněná úvaha je zaměřena zcela jiným směrem a nadto samozřejmě pouze obecná. Oproti předchozí premise, kterou obhajoba principiálně nezpochybňuje, lze vyslovit jistou pochybnost nad kategoričností tvrzení, že i v daném případě se klient mohl jednáním vedeným s péčí řádného hospodáře a bedlivostí, spolehlivě vyhnout riziku trestně právní odpovědnosti. Především pojem „péče řádného hospodáře“ je importován z jiné právní úpravy, konkrétně ustanovení § 194 odst. 5 obchodního zákoníku, což by byl nejmenší problém, protože v zásadě podobným způsobem je interpretována povinnost zastupitele, ať již podle zákona o obcích anebo podle Zákona o hlavním městě Praze. Zásadní problém je ale v tom, že napadené Usnesení vůbec neuvádí, z jakého důvodu dospívá k závěru, že konkrétní klient nepostupoval s péčí řádného hospodáře a že nebyl bedlivý při péči o svěřený majetek. Právě to by totiž bylo důležité pro posouzení subjektivní stránky jeho jednání. Tedy konkrétně chybí popis čehokoliv, z čeho by bylo možné dovodit, že klient jednal v přímém nebo eventuálním úmyslu způsobit následek, předvídaný ustanoveními § 248 a 220 trestního zákoníku. Jinými slovy, že chtěl anebo byl minimálně pro případ, že se tak stane, srozuměn s tím, že bude poškozen majetek, který je povinen spravovat - cizí majetek, a že v důsledku jeho jednání dojde k porušení předpisů o pravidlech hospodářské soutěže, konkrétně k závažnému porušení závazných pravidel zadávacího řízení. Naopak, klient je přesvědčen o tom, že tvrzená premisa, podle které se lze jednáním s péčí řádného hospodáře spolehlivě vyhnout trestnímu stíhání, popírá právě Usnesení. Klient, a dle jeho přesvědčení i všichni další obvinění, si počínali s náležitou péčí, ale přesto jsou stíháni.

9) Absence i jen jedné věty, která by vysvětlovala, z čeho je dovozován úmysl klienta vyvolat zmíněné následky, je o to opatrnější, že jak výše konstatováno, Usnesení jasně připouští, že zastupitelé řeší mnoho problémů, které vyžadují odborné znalosti, jež sami nemají a „zpravidla ani nejsou často obeznámeni s problematikou natolik, aby dokázali poučeně rozhodnout ve věci, o které hlasují“. Z logiky věci by vyplývalo, že na rozbor odpovědnosti předkladatele návrhu usnesení, o němž rada (obecně) anebo v konkrétním případě RHMP rozhodla, bude navazovat rozbor odůvodňující, proč v daném případě konkrétní členové RHMP, a speciálně pak klient, jakožto primátor, měli zcela úmyslně jednat tvrzeným způsobem. Tedy, že buď byli aktuálně seznámeni s problematikou natolik, aby mohli poučeně hlasovat, případně tuto problematiku již z minulosti znali, a s touto znalostí rozhodli, zjednodušeně řečeno, protiprávně a, jak plyne z právní kvalifikace, úmyslně protiprávně. Nic takového Usnesení neobsahuje.

10) Z celého popisu děje, který měl dle Usnesení předcházet schvalovacímu procesu v RHMP je patrné, že na finálním hlasování se zpracováním podkladů podílela celá řada dalších osob, dokonce „zvláštní komise“ a „hodnotící komise“ (str. 2 Usnesení). U všech těchto osob lze předpokládat míru odbornosti, která je oprávněně posoudit, zda zvolený a navržený postup je v souladu se zákonem a samozřejmě také povinnost v souladu se zákonem postup navrhovat. Mimo jakoukoliv pozornost, při úvaze o subjektivní stránce tvrzeného jednání zůstává nejen tento fakt, ale ještě navíc i fakt, který z Usnesení také plyne. V Usnesení citovaná JUDr. Lenka Danielisová (strana 7) výslovně uvádí, že interní právní odbor se příliš věcí nezabýval, neboť zadavatel, konkrétně ředitel odboru IT, RNDr. Teska, byl v zadávacím řízení zastoupen odborným poradcem - AK ABBOT LEGAL. Aniž by to bylo jakkoliv dále analyzováno v napadeném Usnesení, je zřejmé, že celý výběrový proces probíhal a nebo měl probíhat pod odborným dohledem speciálně angažovaných právníků. Uvedená advokátní kancelář dokonce s datem 23.3.2013 předložila Magistrátu hlavního města Prahy, odboru informatiky, prohlášení, podle něhož veřejná zakázka „Poskytování základní a rozšířené podpory programového vybavení SKP“, je zadávána v souladu se zákonem č.137/2006 Sb., o veřejných zakázkách ve znění pozdějších předpisů. Toto prohlášení má policie k dispozici, ale zřetelně je nijak nebere v úvahu. Zdá se totiž mimo vší pochybnost, že výslovné ujištění právníka, resp. celé advokátní kanceláře, že zvolený postup je správný, jistě zásadním způsobem ovlivnilo úvahu klienta a dalších členů RHMP, jak ve věci rozhodnout. Jak ostatně vyplývá ze zápisu z jednání RHMP ze dne 3.4.2013, aniž by uvedl cokoli, co by legalitu zvažovaného postupu zpochybňovalo.

11) Vycházejí tedy z těchto informací, lze z pohledu klienta, respektive jeho obhajoby konstatovat, že pro rozhodnutí RHMP dne 3.4.2012, k němuž došlo usnesením ze dne 3.4.2012, č. 373, byly nesporně předkládány materiály, zpracované pověřenými pracovníky, z nichž zřejmě někteří, opět vycházejí toliko z textu Usnesení, byli dokonce externisté a kromě toho, pověření zpracováním celé agendy, navíc pak ještě ve věci působila a nepochybně, minimálně z pohledu klienta, mohla garantovat právní nezávadnosti navrhovaného postupu i externí právní kancelář.

12) Zvolený postup, totiž angažování odborníků, kteří z různých úhlů pohledu a odbornosti, včetně právní, mají řešit určitý problém a předložit odpovídající, tedy mimo jiné i zákonné řešení, je zcela běžný a odpovídá tomu, čemu se obecně říká péče řádného hospodáře. Korespondoval by ostatně i s premisou Usnesení, podle níž zastupitelé (není podstatné, že v daném případě jde o členy Rady) řeší problémy, které vyžadují odborných znalostí, u nichž zastupitel nemůže a zpravidla ani není obeznámen s problematikou. Klientovi a ostatně ani další radním není vytýkáno, že by byly zvoleny osoby, jež zjevně svojí odborností na uložený úkol nestačily a není jim ani vytýkáno, že by tyto osoby při odborném rozhodování jakkoliv ovlivňovaly. Z hlediska běžných principů posuzování manažerské odpovědnosti tedy bylo učiněno těmi, kteří mají rozhodovat vše, aby pro své rozhodnutí měli potřebné a správné podklady. Zda tomu tak v daném případě bylo, není předmětem této úvahy, tím se bude zabývat doplnění stížnosti. Podstatné je, že v Usnesení chybí i jen jediná zmínka o tom, proč se tedy doporučeními, která byla formulována do návrhu Usnesení a jeho odůvodnění, neměl klient řídit. Z jakého důvodu, když i samo Usnesení připouští, že o věci samé nemusel mít žádné odborné znalosti tak, aby mohl poučeně rozhodovat, neměl respektovat doporučení těch, kteří s touto problematikou obeznámeni byli.

13) A znovu je třeba připomenout, že jednání klienta je kvalifikováno jako jednání úmyslné. Přitom je mimo vši pochybnost, že při manažerském rozhodování, tedy při rozhodování těch, kteří jsou pověřeni správou cizího majetku, může dojít k řadě situací a může také v důsledku tohoto jednání dojít k újmě na spravovaném majetku. V takovém případě jako příčina přichází v úvahu buď úmysl, nedbalost, ale je také možné, že k nežádoucímu důsledku došlo bez zavinění těch, kteří rozhodovali, vlivem vedlejších a nepředvídaných okolností. Pokud bychom pro tuto chvíli (akademicky) vyloučili tuto poslední alternativu, stále zde zůstávají dvě možnosti. Úmyslné porušení povinností plynoucích ze správy cizího majetku anebo porušení těchto povinností z nedbalosti.

14) V obecné rovině argumentace je třeba na adresu způsobu, jakým při volbě možné alternativy postupoval policejní orgán, konstatovat, že jde o běžný a bohužel smutný způsob uvažování. Z nějakého ne zcela jasného důvodu se v podstatě ve všech obdobných případech presumuje, že ten, kdo měl povinnost spravovat cizí majetek, se takřikajíc chladně rozhodl, že na tomto majetku způsobí škodu a proto úmyslně jednal protiprávním způsobem. Na tomto místě je třeba poznamenat, že nedostatkem napadeného Usnesení není jen absence vysvětlení, respektive popisu subjektivní stránky, ale také z toho plynoucí logicky absence vysvětlení, jaká ze dvou možností úmyslného spáchání trestného činu byla zvolena. A proč. Tedy, zda podle mínění policejního orgánu šlo o úmysl přímý nebo úmysl eventuální, což je naprosto nezbytné, neboť to má celou řadu dalších věcných i právních konsekvencí a je to i významné z hlediska toho, jakým způsobem by se obviněný měl hájit.

15) V každém případě ale nebývá obvyklé, alespoň v běžné praxi, že by ten, kdo je pověřen správou cizího majetku, chtěl, použito výše zmíněné terminologie „chladnokrevně“, škodit na svěřeném majetku. Dokonce lze tvrdit, že takových případů zřejmě budou naprostá minima, že jde o výjimku, zatímco způsobit škodu z nedbalosti lze relativně poměrně snadno. Už z toho vyplývá, že bylo povinností

policejního orgánu, aby jasně vysvětlil nejen subjektivní stránku, ale aby také uvedl, z čeho dovozuje, že v daném případě šlo o úmysl a nikoliv nedbalost, ačkoliv na druhé straně jasně přiznává, že zastupitelé řeší problémy, pro které sami nemají potřebné odborné znalosti.

16) Sumář pochybení Usnesení, pokud jde o popis subjektivní stránky, už zbývá doplnit pouze poukazem na fakt, že obvinění se měli ve věci angažovat z různých titulů a důvodů. Jak bylo řečeno, je zde klient a další radní, jsou zde zaměstnanci Magistrátu hl.m. Prahy, externisté a z nějakého, blíže nevysvětlitelného důvodu, i jeden advokátní koncipient. Jejich pracovní či funkční zadání byla různá a různé pochopitelně byly i jejich povinnosti. Všichni ale podle Usnesení pojali stejný záměr úmyslně porušit své povinnosti s cílem naplnit skutkové podstaty trestných činů, z nichž jsou viněni. Nebo jinak, způsobit škodu na svěřeném majetku, případně porušit předpisy o pravidlech hospodářské soutěže a způsobit škodu velkého rozsahu. A tento úmysl je důsledně u všech obviněných prostě presumován, je podáván jako axiom bez jediného slova vysvětlení, jak k takovému závěru policejní orgán dospěl.

17) Vycházejí z této argumentace, včetně citované soudní judikatury, je patrné, že bez ohledu na cokoli dalšího a i na případné doplnění této stížnosti, je již nyní patrná protiprávnost Usnesení, neboť v něm absentuje podstatná součást. Z toho důvodu je plně namístě procesní návrh, který byl v úvodu učiněn.

JUDr. Tomáš Hlaváček

JUDr. Tomáš Sokol

JUDr. Petr Toman

obhájci obviněného Doc. MUDr. Bohuslava Svobody, CSc.